

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

VÝTVARNÁ KULTURA

8. Gotický sloh

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
Lenka Tichá

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.05381

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 8
Gotický sloh

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	1. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISŠP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	Mgr. Lenka Tichá
Tematická oblast	Výtvarná kultura – specifika kultury a písma
Název DUM	GOTICKÝ SLOH
Pořadové číslo DUM	8
Kód DUM	VY_32_INOVACE_08_VK_TI
Datum vytvoření	7.12. 2012
Anotace	Uvědomění si významu gotiky a hlavně gotické architektury ve světovém měřítku.

GOTICKÉ UMĚNÍ a PERIODIZACE

Gotika se objevila kolem pol. 12. stol. ve Francii v oblasti Ile-de France, odkud se šířila do ostatních zemí

Rozvíjí se ve třech fázích:

- 1. Raná: přechodné období - 12. století - u nás přemyslovská od pol. 13. stol.**
- 2. Vrcholná: 13. – 14. století - u nás lucemburská od pol. 14. stol. a poč. 15. stol.**
- 3. Pozdní: 15. století - u nás jagellonská od jejich nástupu v. r. 1471 do počátku vlády Habsburků, v této době od r. 1526 je v Itálii již renesance**

PŘEDPOKLADY VZNIKU UMĚNÍ

Vychází z románského slohu, jde opět o univerzální sloh, který představuje závěrečnou vývojovou fázi středověkého umění

Rozvoj umění je výsledkem dalšího technického vývoje společnosti

Ideovým základem tvorby je křesťanství a vrcholný feudalismus

Ještě ve 12. století se gotika šířila do Anglie, později do Německa, Itálie, Španělska

Konec gotického umění spadá do období od poloviny 15. stol. do poloviny 16. stol.

ARCHITEKTURA

Je hlavním a charakteristickým znakem gotiky z počátku se jedná o umístování gotických detailů na románskou architekturu později se již rýsují charakteristické prvky gotické architektury

TYPICKÉ ZNAKY:

VERTIKALITA – směřování staveb do výšky, štíhlost tvarů, věže – [fiály](#)

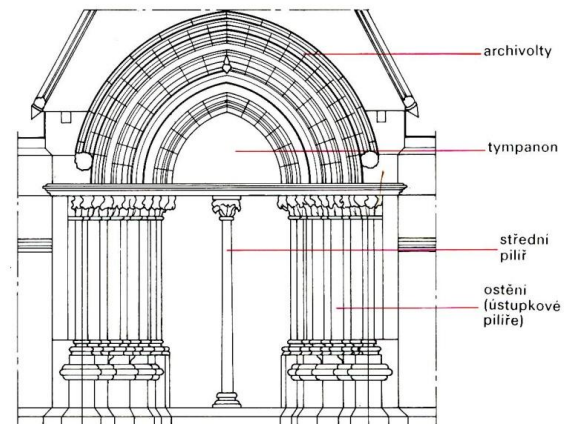
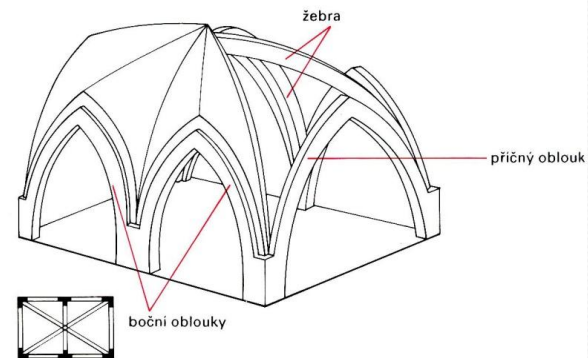
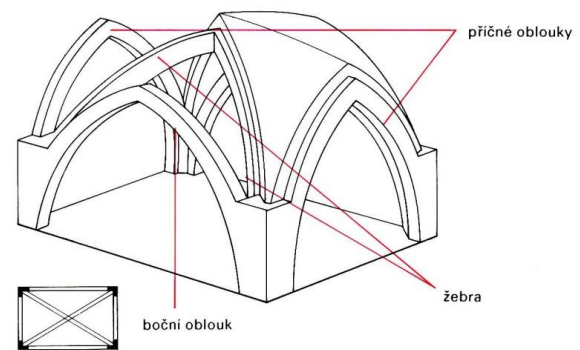
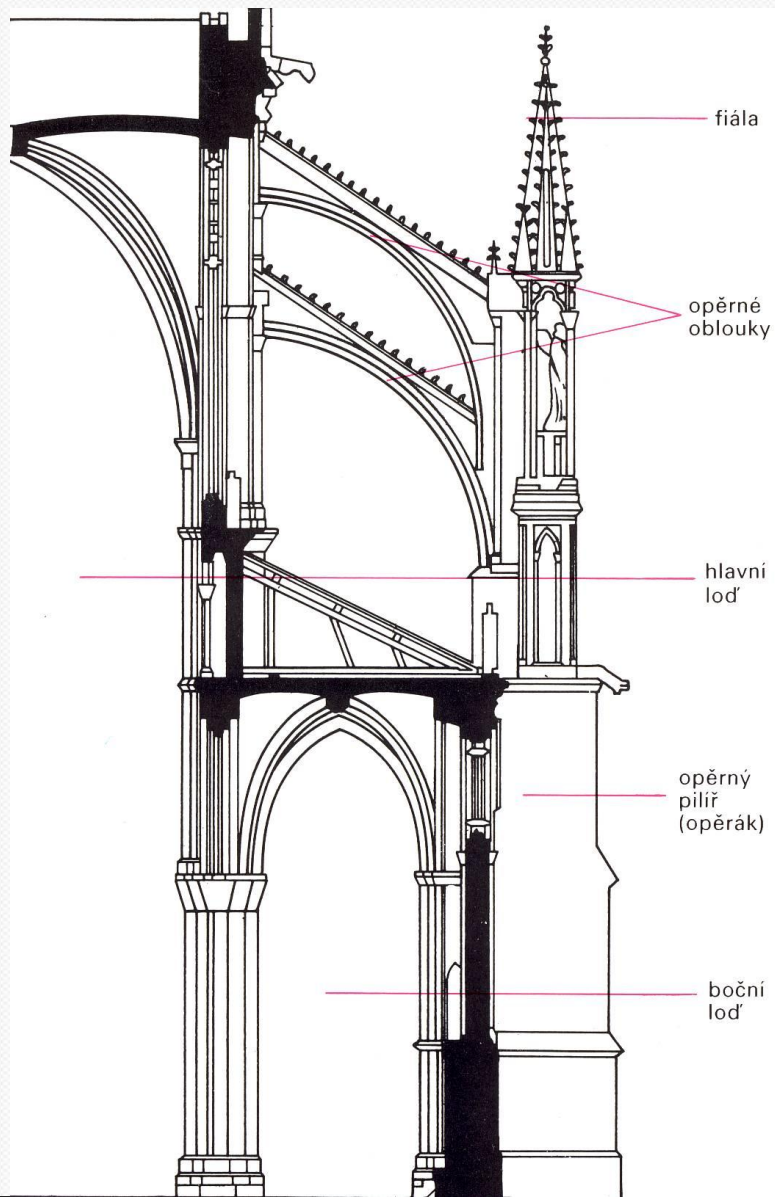
OPĚRNÝ SYSTÉM – opěrné pilíře a oblouky, které zpevňují vysoké stavby

LOMENÝ OBLOUK – vyrovnává velký tlak [kleneck](#)

OKNA jsou mnohem větší, dělí se kamennými [kružbami](#) a jsou vyplněné vitráží

KLENBY – žebrová, křížová, hvězdicová, vějířová, síťová, sklípková

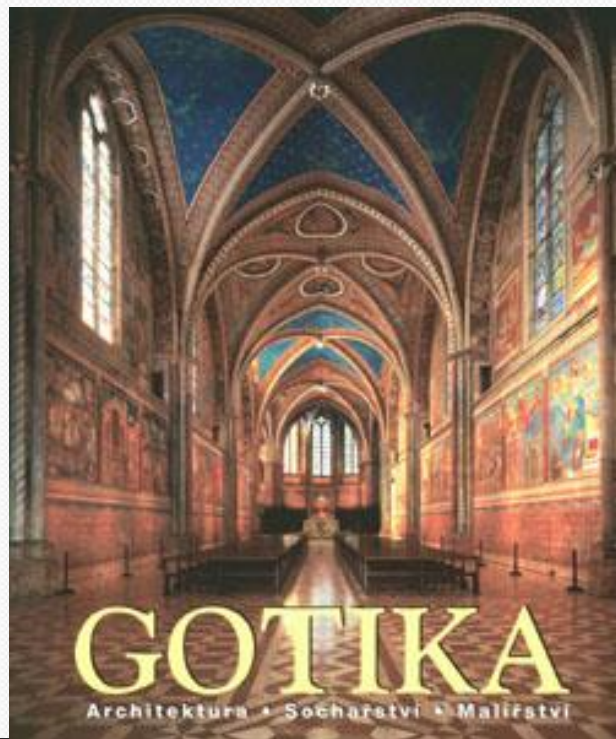
Úkol 1. z odkazů zjisti co jsou **FIÁLY, KLENBY, KRUŽBY**

ARCHITEKTURA

Nejčastější druhy staveb sakrálních:

KATEDRÁLA – městský biskupský chrám, společenské středisko středověkého města
KLÁŠTERNÍ a **KAZATELSKÉ** kostely
KLÁŠTERNÍ KOMPLEXY

ARCHITEKTURA

Významné světové stavby:

CHRÁM St. DENIS – první stavba gotického typu, která se nedochovala, byla vzorem stavbu zahájil opat Suger, chtěl postavit stavbu s vitrážovými okny a křížovou klenbu

Katedrála NOTRE – DAME 1149 - 1260

[v Chartres](#), průčelí se dvěma věžemi je vzorem pro další stavby

ARCHITEKTURA

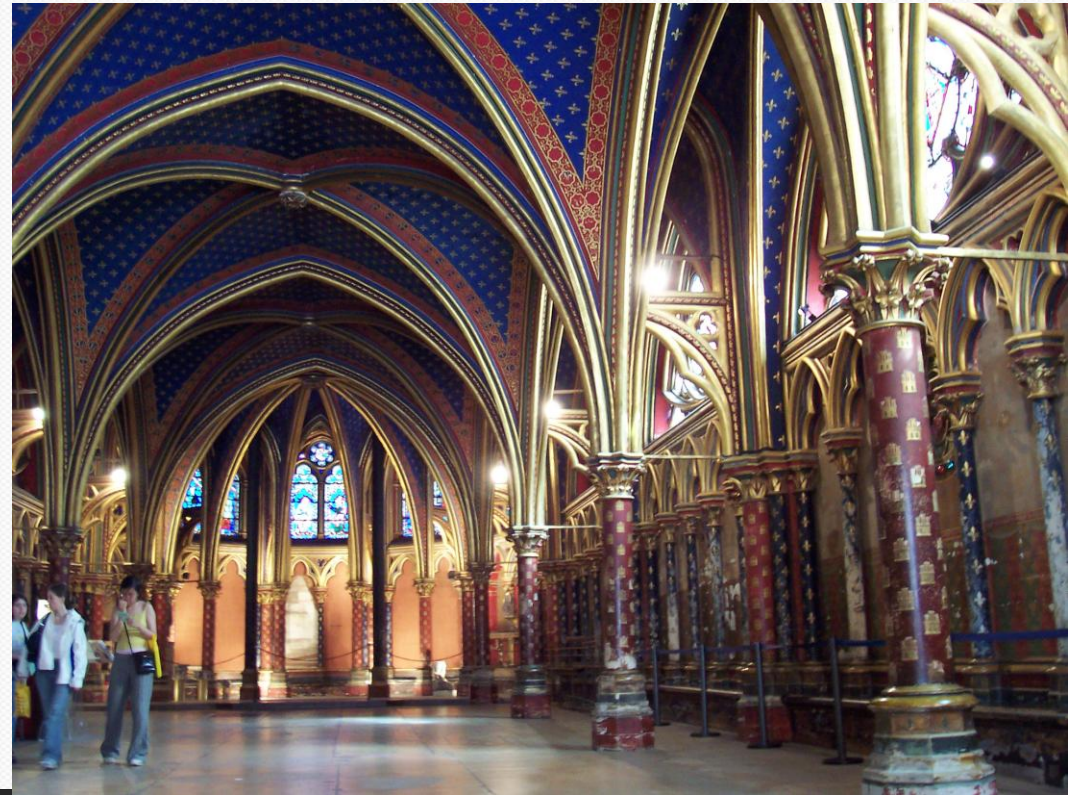
Další významné světové stavby:

Katedrála v REMEŠI 1211

mistrovské dílo, které bylo určeno ke korunovaci francouzských králů

Pařížská kaple **SAINTE- CHAPELLE** 1242-1248
skvost vrcholné gotické architektury
hlavně pro velká barevná okna s vitrážemi

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.05381

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 8
Gotický sloh

Strana: 9

ARCHITEKTURA

Nejčastější druhy staveb světských:

HRADY s opevněním

MĚSTA a MĚSTSKÉ DOMY

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.05381

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 8
Gotický sloh

Strana: 10

ARCHITEKTURA - HRADY

Hrad Chillon - Švýcarsko

Starobylý hrad Carcassonne ve Francii

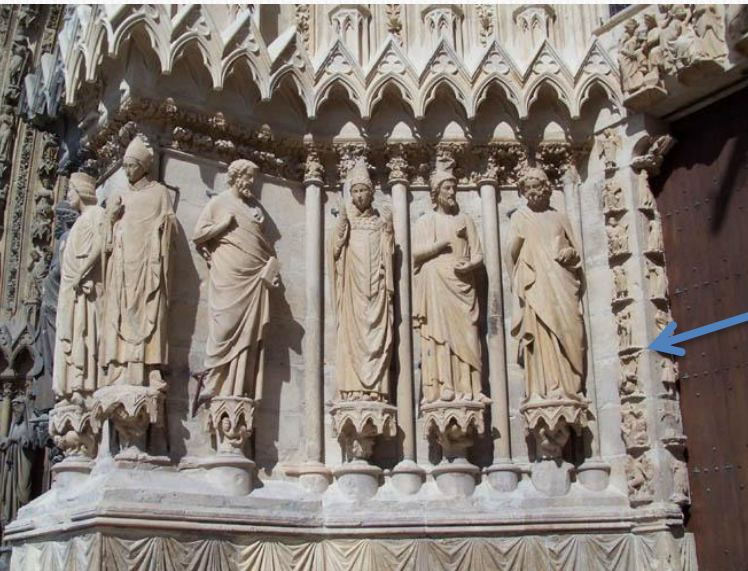
SOCHAŘSTVÍ

Je důležitou a nedílnou součástí architektury, zdobené jsou hlavně portály katedrál, volná socha se ještě neobjevuje

Sochy, které zdobí první francouzské katedrály jsou strnulé a vypadají spíše jako sloupy, mají ještě charakter románský

První gotický sochař byl v Remeši – Mistr antických postav asi 1220

kteřé jsou jsou ještě pod vlivem antiky, výzdoba remešského portálu ovlivnila mnohé stavby

DVA PROUDY SOCHAŘSTVÍ:

NĚMECKÝ - realistický přístup
vznešenost a strohost

FRANCOUZSKÝ
elegantnost, líbeznost
a idealizace hlavně u madon

MALÍŘSTVÍ

teprve kolem roku 1300 se malířství vydalo cestou **realistického pohledu** na skutečnost
snaha o perspektivu v krajině i architektuře,
do které jsou začleněny postavy se složitým dějem
katedrály s velkými okny nedávají prostor nástěnné malbě
nejdůležitější je **sklomalba – vitráže** barevné výplně oken, hlavně ve **FRANCI**

v **ITÁLII** se více objevuje fresková **nástěnná malba**
působí vliv sv. Františka z Assisi a jeho vztah k přírodě
Nejvýznamnější je cyklus ze života tohoto světce, který vytvořil
GIOTTO di BONDONE v kostele v Assisi před rokem 1300
další jeho významné dílo ze Života Krista a Panny Marie je v Padově 1303- 1310

ZDROJE

ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. ISBN 9788085970746.

ODEHNALOVÁ, Alena. PHDR. ALENA ODEHNALOVÁ.

Vybrané kapitoly z dějin kultury. 1. vyd. Brno: CERM, 1997, 212 s. ISBN 80-720-4058-8.

V. [online]. 8. 3. 2013 v 23:26. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Fi%C3%A1la> 24. 11. 2013 v 09:30

Gotická klenba. [online]. 24. 11. 2013 v 09:30. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Gotick%C3%A1_klenba

<Http://cs.wikipedia.org/wiki/Kru%C5%BEba>. [online]. 3. 11. 2013 v 13:39. [cit. 2013-12-19].

Dostupné z: <http://generator.citace.com/dok/OZJX4eWw8Nj0b6Yz>

Katedrála v Chartres. [online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

<http://www.taniassecret.cz/zlata-koruna-klaster/situovani-klasteru-a-goticka-architektura/katedrala-v-chartres/>

Sainte-Chapelle - Svatá kaple 20. června 2011 v 23:55. [online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z: <http://pariz-pro-pokrocile.blog.cz/1106/sainte-chapelle-svata-kaple>

[online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

<https://www.google.cz/search?q=reme%C5%A1+sochy&hl=cs&tbo=u&tbm=isch&source=univ&sa=X&ei=vMjOULuoJMTAswa5o4HQBg&sqj=2&ved=0CC4QsAQ&biw=1024&bih=638>

Gotické malířství. [online]. 24.04.2010. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

<http://www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/aba001/2010/goticke-malirstvi>

Gotické malířství. [online]. 24.04.2010. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

<http://www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/aba001/2010/goticke-malirstvi>